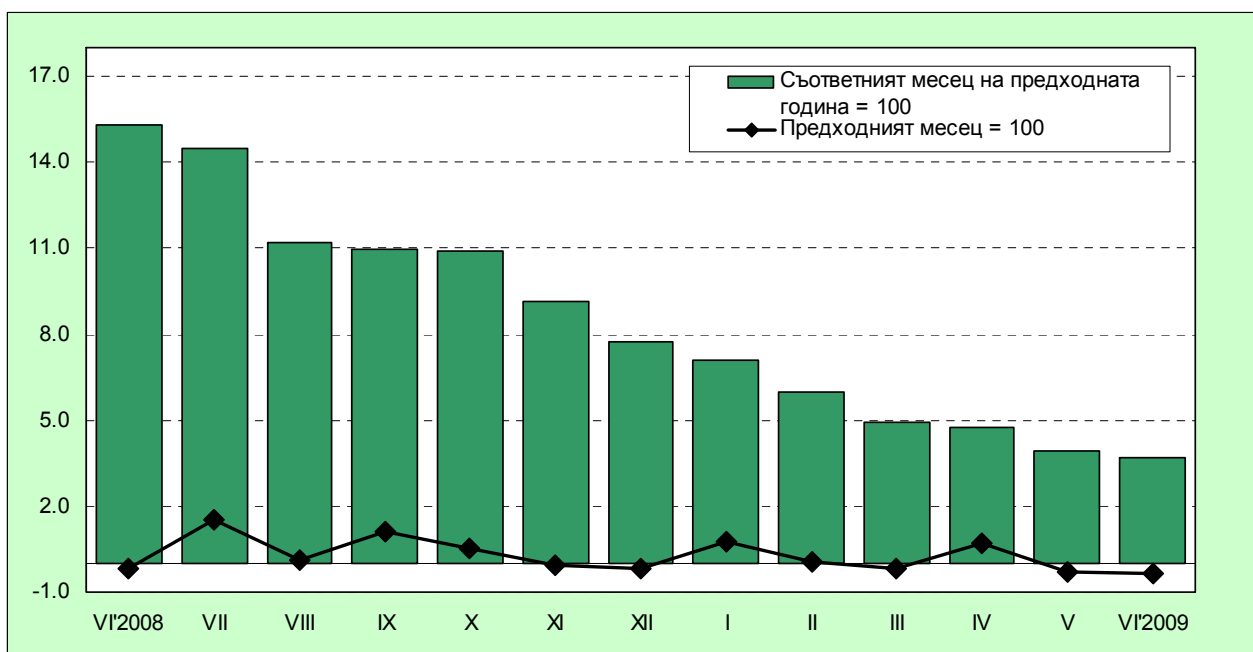

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ЮНИ 2009 ГОДИНА

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) за юни 2009 г. спрямо май 2009 г. е **99.6%**, т.е. месечната инфлация е **минус 0.4%**. Основен принос за намалението на общия ИПЦ, който измерва изменението на цените на стоките и услугите, използвани от българските домакинства за лично потребление, има намалението на цените в групата „Хранителни продукти и безалкохолни напитки”.

Инфлацията от началото на годината (юни 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **0.6%**, а годишната инфлация за юни 2009 г. спрямо юни 2008 г. е **3.7%** (табл. 1).

Инфлацията за периода януари - юни 2009 г. спрямо същия период на миналата година е **5.1%**.

През юни 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с **2.3%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **0.5%**;
- облекло и обувки - намаление с **0.3%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - цените остават на равнището от миналия месец;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - цените остават на равнището от миналия месец;
- здравеопазване - увеличение с **2.6%**;
- транспорт - увеличение с **2.6%**;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- свободно време, развлечения и културен отдих - увеличение с **1.5%**;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - цените остават на равнището от миналия месец;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.8%**.

През юни 2009 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: хляб „Добруджа” - с 0.3%, брашно - с 1.2%, ориз - с 0.5%, месо от едър рогат добитък - с 1.0%, птиче месо - с 0.1%, свинско месо - с 0.2%, риба и рибни продукти - с 1.2%, пресни млека - с 0.4%, сирене - с 0.5%, кашкавал - с 0.6%, яйца - с 10.5%, пипер-всички видове - с 28.9%, домати - с 32.3%, краставици - с 23.0%, зеле - с 18.7%, зрял боб - с 0.5%, листни зеленчуци и репички - с 3.0%, картофи - с 9.1%, други пресни и замразени плодове (череша и ягоди) - с 27.4%, захар - с 0.5%, минерални води - с 0.8%, високоалкохолни спиртни напитки - с 0.2%, бира - с 0.2%, кафе-всички видове - с 0.4% и някои други.

През месеца са се увеличили цените на: макаронени изделия - с 0.4%, сладкарски изделия - с 0.6%, малотрайни колбаси - с 0.2%, кайма - с 0.6%, млечни масла - с 0.6%, маргарин - с 0.2%, растителни масла - с 0.5%, ябълки - с 8.4%, цитрусови и южни плодове - с 3.3%, моркови - с 3.5%, зрял лук - с 6.3%, праскови и кайсии - с 4.9%, маслини - с 0.6%, гъби - с 0.5%, захарни и шоколадови изделия - с 0.4%, сладолед - с 0.8%, газирани напитки - с 2.5%, подправки - с 0.7%, плодови и зеленчукови сокове и нектари - с 0.3%, вина - с 0.3% и други.

Намаление е регистрирано при: облекло - с 0.4%, детски обувки - с 0.5%, твърди горива - с 0.6%, автомобили - с 0.5%, мебели и предмети за обзавеждане - с 0.7%, градинарство и цветарство - с 6.1%, климатични инсталации - с 0.5%, услуги по настаняване - с 0.2%.

В групите на нехранителните стоки и услугите през юни са се увеличили цените на: тютюневи изделия, българско производство и внос съответно с 1.0% и 0.3%, дамски обувки - с 0.3%, наеми за жилища - с 0.2%, текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.2%, готварски печки - с 0.6%, хладилници и фризери - с 0.4%, перални и съдомиялни машини - с 1.2%, течни горива за битови нужди - с 3.7%, газообразни горива за битови нужди - с 1.0%, препарати за почистване - с 0.3%, продукти за лична хигиена - с 0.3%, малки електрически домакински уреди - с 0.5%, бръснаро-фризьорски услуги - с 0.4%, автомобилен бензин А95Н - с 5.7%, автомобилен бензин А98Н - с 5.0%, дизелово гориво - с 4.8%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 13.8%, часовници - с 0.8%, книги - с 2.8%, поддържане и ремонт на ЛТС - с 0.9%, разходи за граждански и религиозни обичаи - с 3.2%, комплексни услуги за почивка и туристически пътувания - с 7.4%.

През месеца са увеличени цените на: лекарските и стоматологичните услуги съответно с 0.5% и 0.1%, а на лекарства и други фармацевтични продукти с 3.3%.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) за юни 2009 г. спрямо май 2009 г. е **100.1%**, т.е. месечната инфлация е **0.1%**. Основна причина за увеличението на общия ХИПЦ, който измерва изменението на цените на стоките и услугите, използвани от всички домакинства на територията на страната (включително и чуждестранните), е увеличението на цените в групата „Транспорт”. Различният обхват на ИПЦ и ХИПЦ и съответно различната структура на потреблението са причина за различните стойности на двата индекса.

Инфлацията от началото на годината (юни 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **1.2%**, а годишната инфлация за юни 2009 г. спрямо юни 2008 г. е **2.6%** (табл. 2).

Средногодишната инфлация за периода юли 2008 - юни 2009 г. спрямо периода юли 2007 - юни 2008 г. е **7.3%**.

Според ХИПЦ през юни 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с **2.3%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **0.5%**;
- облекло и обувки - намаление с **0.1%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - цените остават на равнището от миналия месец;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - цените остават на равнището от миналия месец;

- здравеопазване - увеличение с **2.1%**;
- транспорт - увеличение с **2.3%**;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- свободно време, развлечения и културен отдих - увеличение с **1.5%**;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - цените остават на равнището от миналия месец;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.5%**.

Индексът на цените за малката по състав кошница за юни 2009 г. спрямо май 2009 г. е **98.7%**, а от началото на годината (юни 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **98.0%** (табл. 3).

През юни цените на стоките и услугите от малката кошница за най-бедните 20% домакинства са се променили спрямо май, както следва:

- хранителни продукти - намаление с **2.3%**;
- нехранителни стоки - увеличение с **0.1%**;
- услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към Евространата. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$.

Индексът на цените за малката по състав кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглатата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% домакинства. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени **с натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. В месец декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменението на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложения

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за юни 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2008 - тегла - %	VI.2009		
		предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	100.000	99.6	100.6	103.7
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	35.812	97.7	97.4	99.9
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.204	100.5	117.3	121.0
03 Облекло и обувки	4.198	99.7	99.7	105.2
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	16.406	100.0	100.1	112.0
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	4.515	100.0	101.6	104.8
06 Здравеопазване	5.789	102.6	103.2	103.3
07 Транспорт	8.529	102.6	101.6	92.2
08 Съобщения	5.393	100.0	99.6	94.0
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	4.030	101.5	99.1	106.2
10 Образование	0.435	100.0	101.5	118.1
11 Ресторанти и хотели	5.754	100.0	102.1	109.1
12 Разнообразни стоки и услуги	3.936	100.8	104.8	108.2
Общо				
Хранителни	37.218	97.8	97.6	100.2
Нехранителни	32.224	101.1	103.6	103.7
Обществено хранене	5.328	100.0	102.3	109.7
Услуги	25.230	100.3	101.0	107.5

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за юни 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2006 - тегла - %	VI.2009			
		2005 = 100	предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	1000.000	132.74	100.1	101.2	102.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	230.530	137.51	97.7	97.6	99.8
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	43.745	208.52	100.5	115.8	119.6
03 Облекло и обувки	39.083	129.56	99.9	100.3	105.7
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	99.618	131.95	100.0	101.3	112.9
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	52.324	115.90	100.0	101.4	104.2
06 Здравеопазване	49.155	123.64	102.1	104.1	104.0
07 Транспорт	185.670	125.65	102.3	101.4	92.1
08 Съобщения	55.537	94.97	100.0	99.3	94.1
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	57.542	112.95	101.5	99.0	106.1
10 Образование	10.011	147.05	100.0	101.8	117.9
11 Ресторанти и хотели	137.767	152.51	100.0	101.9	108.5
12 Разнообразни стоки и услуги	39.018	139.88	100.5	104.2	108.4

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социално полезни и
жизнено необходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20%
домакинства за юни 2009 година**

Потребителски групи	2008 - тегла - %	(Проценти)
		VI.2009 предходният месец = 100
Общо	100.000	98.7
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	60.428	97.7
Облекло и обувки	3.037	99.8
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	19.952	99.9
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	2.198	100.6
Здравеопазване	5.970	100.2
Транспорт	1.777	99.7
Съобщения	2.722	100.0
Свободно време, развлечения и културен отдих	0.581	100.0
Разнообразни стоки и услуги	3.335	100.5
Общо		
Хранителни	60.428	97.7
Нехранителни	19.651	100.1
Услуги	19.921	100.0